

TURVALLISTA MATKAA - Väkivaltaisuuksia, varasuunnitelmia ja peruutuksia

30.1.2024 14.00

Mellakat voivat aiheuttaa paljon suurempia ja pitkäkestoisempia ongelmia matkajärjestelyissä kuin terrori-iskut. Mellakoiden esiintyminen voi muuttaa matkasuunnitelmia ja jopa pakottaa perumaan matkan. Rentouttavaksi tarkoitetun loman luonne voi muuttua täysin.

Mellakat voivat edelleen olla mahdollisia. Terrori-iskuja tapahtuu harvoin ja niiden vaikutukset matkustamiseen ovat usein lyhytkestoisia. Matkailijoihin vaikuttavista mellakoista on saatu lukea uutisista lähestulkoon jatkuvasti ja niiden kestoa sekä vaikutuksia on usein vaikea ennustaa. Mellakat eivät ole yleensä kertaluonteisia, vaan ne jatkuvat päivästä toiseen, jopa viikosta toiseen, kuten Lontoossa.

Suuri osa ihmisistä luokittelee sattuneet ikävät asiat huonon onnen ansioksi tai sattumaksi, jota ei olisi voinut välttää. Osa näkee ne osana matkustamiseen liittyviä kokemuksia. Samalla unohtuu, kuinka vakavia seurauksia ja uhkia kyseiset tilanteet saattavat aiheuttaa ja miten tärkeää on toimia niiden vaatimalla tavalla. Turvallisuudentunteeseen tuudittautuminen ja tosiasioiden kieltäminen eivät lisää turvallisuutta, päinvastoin.

Aikaisemmissa artikkeleissa on käsitelty turvallisuutta mellakan keskelle joutuneen näkökulmasta: miten toimia ihmisjoukossa ja miten hallita omat pelot ja reaktiot.

Tärkeää on panostaa myös suunnitteluun. Riskien ennakoiminen on olennaista erityisesti liikematkustamisessa, mutta sitä voidaan hyödyntää myös lomamatkalle lähdettäessä.

Mellakoiden yllättäessä saattavat matkajärjestelyt ja suunnitelmat muuttua täysin. Pääsy lento-, juna- tai linja-autoasemalle saattaa olla mahdotonta, jolloin voi myöhästyä aiotulta lähdöltä. Hotelli saattaa joutua vandalismin kohteeksi ja liikkuminen voi olla turvatonta. Pelkästään se, että näyttää erilaiselta kuin paikalliset, saattaa koitua kohtaloksi. Olipa kyseessä loma- tai liikematka, kyseisillä asioilla voi olla ei-toivotut seuraukset ja taloudelliset menetykset voivat olla suuria, puhumattakaan henkeä tai terveyttä uhkaavista tapahtumista.

Jos matka on varattu kuukausia aikaisemmin, kyseessä on välttämätön liikematka tai muusta syystä matkaa on vaikea perua, on turvallisuuteen panostettava entistä enemmän silloin, kun matkakohteessa on ollut levottomuuksia ja mellakoita. On välittömästi pyrittävä tunnistamaan riskialueet sekä ne alueet, joilla on mellakoita. Kannattaa seurata tilannetta uutisista ja merkitä muistiin vaaralliset alueet. Karttaohjelmien, kuten Google Earthin, käyttäminen paikkojen tunnistamisessa ja visualisoinnissa on hyvä tapa painaa mieleen alueita ja arvioida levottomuuksien levinneisyyttä.

Uhkan vakavuus on myös hyvä tietää. Kuinka paljon ja millaista vahinkoa on aiheutettu? Onko ihmisiä loukkaantunut tai pahoinpidelty? Samalla on hyvä selvittää turvalliset alueet, joilla mellakoita ei ole esiintynyt sekä käytettävät maahan saapumis- tai maasta poistumispaikat. Esimerkiksi pienemmät lentokentät vähän kauempana kohteesta voivat olla turvallisempia.

On hyvä pohtia toimenpiteitä riskien minimoimiseksi. Samalla voi laskea varasuunnitelmien tai muutosten aiheuttamat kustannukset sekä kuinka paljon rahaa on käytettävissä. On hyvä myös kartoittaa muita majoitusmahdollisuuksia sekä mistä tai miten saada apua hätätilanteessa. Onko kotimaassa joku, joka voi auttaa?

On erittäin tärkeää seurata tilanteen kehittymistä matkan aikana.

Matkavakuutuksen kattavuus on otettava huomioon - voiko vahingon sattuessa saada korvausta. On hyvä selvittää myös peruutusehdot lentoyhtiöltä ja niistä paikoista, joista on tehty varauksia. Jos jokin matkan osa peruuntuu mellakoiden takia, on selvitettävä, miten matkaa voi jatkaa turvallisesti.

On erittäin tärkeää seurata tilanteen kehittymistä matkan aikana. Vaikka ennen lähtöä on varautunut tilanteeseen, muttei matkahumussa viitsi tai muista seurata tilannetta, voivat suunnitelmat olla tehottomia. Mellakat voivat levitä nopeasti kaupunginosasta toiseen, siirtyä naapurikaupunkeihin ja muuttua luonteeltaan vakavammiksi.

Bisnesmatkaajan on selvitettävä mahdolliset liiketoimet sekä sosiaaliset toimenpiteet poikkeustilanteessa. Miten toimia, jos matka pitkittyy eikä paluumahdollisuutta tarjoudu nopeasti. Erilaiset matkustusmahdollisuudet on hyvä kartoittaa.

Egyptin mellakoissa matkailijat ja media joutuivat väkivaltaisuuksien kohteeksi. Lähi-idässä länsimaalainen matkailija on usein huonossa asemassa mellakoiden syttyessä. Lontoon levottomuudet levisivät ja jatkuivat pitkään. Rikolliset käyttävät hyväkseen mellakoita ja ottavat kohteekseen erityisesti matkailijoita.

Kirjoittajat Laura Benyik ja Shamuel B. Kohen, HSI Group.

Lisää matkustusturvallisuudesta www.haganahsecurity.com